

**ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ПМОІЛ

**КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ЛОГІСТИКИ**

«ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

**I Міжнародна науково-практична
конференція**

ЧАСТИНА I

**12-13 лютого 2020 р.
м. Запоріжжя**

<i>Божидай І.І., Кузьменко І.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ	59
	ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРОВИРОБНИЦТВІ	
<i>Божидай І.І., Рочева Г.В.</i>	ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА В	62
	АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	
<i>Бойко В.О.</i>	РОЗВИТОК ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У ПІВДЕННОМУ	65
	РЕГІОНІ	
<i>Бондаренко М.І., Пазник А.Г.</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	68
	ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	
<i>Вакуленко Д.О.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	70
	ПІДПРИЄМСТВ: ЇЇ ВИДИ ТА ВПЛИВ НА РОЗВИТОК	
	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Васильєва О.О.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО	73
	ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	
<i>Варламов А.А., Петухович В.А.</i>	АНАЛІЗ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ	76
	НА ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ ОСНОВНОГО СТАДА	
	КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА	
<i>Воловідник К.Т., Зибарева О.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ	79
	ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ. ПРОБЛЕМИ ТА	
	ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	
<i>Волосюк М.В.</i>	ЩОДО ПИТАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ	82
	УКРАЇНСЬКОГО АГРОБІЗНЕСУ	
<i>Воронько-Невіднича Т.В., Кривобік М.В.</i>	СПЕЦИФІЧНІ РИСИ	86
	АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО	
	АКТИВІЗАЦІЇ	
<i>Гаррыатаев А., Молчанова Е.А.</i>	АНАЛІЗ	89
	СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО БОГАТСТВА ТУРКМЕНИИ	
<i>Гільорме Т.В.</i>	ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ	92
	ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ У АПК	
<i>Гончарук А. С., Ільїн В. Ю.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ	95
	КОШТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	
<i>Горбань В.К., Калініченко О.В.</i>	РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	98
	РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
<i>Гордієвська К., Студінська Г.Я.</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АПК В	101
	УКРАЇНІ	
<i>Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М.</i>	РОЗВИТОК АГРАРНОГО	105
	ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ ТА РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ	
	ТЕХНІКИ УКРАЇНИ	
<i>Грищук Н.В.</i>	ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	108
	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ	
	ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Гуторов О.І., Гуторова О.О.</i>	ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	111
	ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО	
	ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ	
<i>Дашутіна Л.О.</i>	РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ	114
	ПЕРСПЕКТИВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	

Економічний гектар. – 2016. – 11 жовтня. – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua>. – Назва з екрану.

2. Про державну підтримку сільського господарства України // Закон України в редакції від 15.08.2018р. № 1877-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

3. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні // Закон України від 22.03.2012р. № 4618-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

4. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергетики і їхніми державами-членами, з іншої [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>. – Назва з екрану.

5. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року // Розпорядження КМУ від 24.05.2017р. № 504-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

6. Стратегія розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року // Розпорядження КМУ від 10.07.2019р. № 588-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

7. Інтеграція українського МСБ в ланцюги доданої вартості ЄС: Аналітичний звіт [Електронний ресурс] // ГО «EasyBusiness» за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного Фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія». - Режим доступу: <https://issuu.com/easybusinessua>. – Назва з екрану.

Воронько-Невіднича Т.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

Кривобік М.В.

здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Полтавська державна аграрна академія

СПЕЦИФІЧНІ РИСИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО АКТИВІЗАЦІЇ

Загальновідомо, що активність підприємницької діяльності змінюється залежно від динамічно подій зовнішнього середовища, стадії життєвого циклу підприємства та продукції, внутрішніх можливостей, цілей тощо. Незважаючи на всі перелічені чинники, підприємницька діяльність є упорядкованим процесом, що здійснюється відповідно до стратегічної спрямованості суб'єкта господарювання.

Як справедливо зазначають фахівці, підприємництво охоплює всі галузі, незалежно від форм власності. За рахунок розвитку підприємництва та посилення підприємницької орієнтації й розвитку підприємницького

середовища суб'єкти аграрного сектора економіки швидко і якісно адаптувалися до ринкових умов, що дало змогу вийти на зарубіжний ринок [4, с. 32].

Пошук шляхів активізації підприємницької діяльності в аграрній сфері тісно пов'язаний з визначенням особливостей цього виду підприємницької діяльності.

У свою чергу, дослідники акцентують увагу на досвіді розвинених країн і особливостей розвитку вітчизняного аграрного підприємництва та виокремлюють такі його специфічні риси [1, 2, 3, 5, 6, 7]:

- залежність результативності і розвитку аграрного підприємництва від ефективності функціонування ринку землі. Однак досягти цього можна лише за умови послідовної і дієвої державної політики, направленої на збереження цільового використання земель, підтримку недоторканості права власності, розробку дієвого механізму вирішення земельних спорів тощо;

- необхідність поєднання різних за розміром та організаційно-правовими формами підприємств і забезпечення рівності їх прав. Це можуть бути великі, середні й малі агрокомбінати, агрофірми, кооперативи, селянські (фермерські) господарства, особисті підсобні господарства громадян, агроцехи промислових підприємств, агродільниці міських жителів, кооперативи. Відмінність у розмірах господарських одиниць в аграрному секторі зумовлена двома важливими природними чинниками: нерівномірним територіальним розселенням людей, що склалось історично, і різною характеристикою агропотенціалу земель [5];

- умови аграрного ринку наближені до умов досконалої конкуренції при низькій еластичності попиту. Це обумовлює низьку прибутковість галузі. Разом з тим, галузь є соціально важливою, оскільки не лише обумовлює умови життя сільського населення, а й створює основу для продовольчої безпеки країни. Тому галузь потребує державної підтримки як прямими, так і непрямими методами.

- полігалузева інтеграція, як результат інтеграційних і диверсифікаційних процесів. Інтеграція проявляється у посиленні взаємодії між виробниками сільського господарства, промисловості, торгівлі, фінансової та виробничої інфраструктури, несільськогосподарських сфер діяльності. Диверсифікація пов'язана з освоєнням суміжних виробництв (альтернативних видів енергії, «зеленого туризму» тощо);

- посилення тенденції до корпоратизації та капіталізації аграрного виробництва на основі концентрації сільськогосподарських угідь і залучення промислових капіталів та створення холдингів;

- в АПК свою специфіку має інноваційний процес. Інновації допомагають знизити ціни, поліпшити якість і підвищити конкурентоспроможність галузі, поліпшити екологічну складову сільськогосподарської діяльності та підвищити аграрний ресурсний потенціал. Інноваційний розвиток у цій сфері діяльності, крім традиційних виробничо-технологічного та організаційно-управлінського напрямів, повинен охоплювати

також такі види інновацій, як селекційно-генетичні та екологічні. У такому контексті основними завданнями інноваційного розвитку вітчизняної агросфери є її техніко-технологічна модернізація, забезпечення ресурсозбереження в галузі, підвищення якісних характеристик виробленої продукції, поліпшення екологічної складової сільськогосподарського розвитку [7, с. 28];

– поступове відмовлення від впливу на споживачів і партнерів, прийняття та впровадження врівноваженої двосторонньої моделі комунікацій при побудові взаємин між суб'єктом і об'єктом управління підприємницькою діяльністю, зовнішнім і внутрішнім середовищем підприємства потребує формування довіри на основі підприємницького типу організаційної культури;

– посилення значущості інтелектуального капіталу і людського як його підґрунтя доцільно використовувати як пріоритетні економічні ресурси;

– створення організаційної культури, адекватної місії підприємства, його загальній стратегії життєдіяльності, доцільно враховувати для забезпечення ефективності як праці персоналу, так і взаємовідносин із суб'єктами зовнішнього середовища;

– формування соціоекономічного підходу до розвитку аграрного підприємництва, що полягає у формуванні умов для стабільного економічного зростання, розвитку сільських громад і навколишнього природного середовища [6, с. 76]. Такий підхід повинен, на нашу думку, ставати домінуючим, оскільки саме за таких умов можливо здійснювати цілеспрямований вплив держави на досягнення рівномірності регіонального розвитку, розвитку людських ресурсів, збереження природних ресурсів і біорізноманіття тощо.

Таким чином, для активізації підприємницької діяльності необхідне ефективне вирішення цих проблем, головна роль у якому, безумовно відводиться державній підтримці. Адже, за сучасних умов підприємництво має бути широко представлене в економічному житті суспільства, тому формування та вдосконалення нормативно правової бази було і залишається провідним напрямом сприяння розвитку підприємництва в Україні. Також не менш важливим є посилення конкурентоспроможності. Для її підвищення потрібне вивчення потреб споживачів, аналіз конкурентів, створення нової продукції та покращення якості існуючої, розвиток рекламної діяльності, застосування маркетингу організації тощо.

Література

1. Гриньова В. М., Дмитрієв І. А. Концепція активізації підприємницької діяльності промислових підприємств. *Економіка промисловості*. 2008. № 3. С. 3–11. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2607/st_42_1.pdf?sequence=1.

2. Дудник О. С. Суть та умови розвитку підприємництва в аграрній сфері. *Вісник Черкаського університету*. 2015. № 4 (337). С. 41-45. URL: econom-ejournal.cdu.edu.ua.

3. Кравченко М. С. Сучасні проблеми розвитку підприємництва в Україні. *Проблеми та перспективи розвитку економіки Донбасу і Приазов'я* :

Міжнар. наук.-практ. конф. (Маріуполь, 25-26 травня 2017 р.): матеріали доп. / ДВНЗ «ПДТУ». Маріуполь, 2017. С. 204–205.

4. Малік М. Й., Шпикуляк О. Г., Супрун О. М. Розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі: макроекономічний аспект. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2017. Серія Економіка. Вип. 1 (49). Т. 2. URL: http://www.visnykekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs/49_2/49_32-37.pdf.

5. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу / за ред. М. М. Ільчука. Київ : Вища освіта, 2002. 398 с. URL : <http://buklib.net/books/35050>.

6. Попова О. Агросфера: соціоекономічний зміст і засади сталого розвитку. *Економіка України*. 2012. № 5. С. 73–83.

7. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора України: теоретико-методологічний аспект. *Економіка України*. 2012. № 1. С. 27–35.

*Гаррыатаев Атабай
студент 3 курса*

*УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г. Горки, Республика Беларусь*

Молчанова Е.А

старший преподаватель

*УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г. Горки, Республика Беларусь*

АНАЛИЗ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО БОГАТСТВА ТУРКМЕНИИ

Повышение эффективности сельскохозяйственного производства любой экономической системы тесно связана с оптимизацией использования ресурсов, в совокупности образующих природные экономический потенциал. Поэтому в Туркменистане придают особое значение развитию аграрного сектора, ибо подъем сельского хозяйства неразрывно связан с укреплением экономической мощи государства.

Туркменистан располагает значительными земельными ресурсами. Его территория в границах 2019 г. составляет 49120,9 тыс. га. К сельскохозяйственным угодьям относятся 39 млн га, или 81% территории, из них пастбища занимают 38196,2 тыс. га, или 95,7%, орошаемые земли – пашня и многолетние насаждения – 1695,5 тыс. га, или 3,5%. Орошаемые земли являются основным источником существования сельского населения, и с них страна получает основную массу продовольствия для населения и сырья для промышленности. Поэтому вопрос экономического развития сельского хозяйства Туркменистана напрямую зависит от количества орошаемых площадей, их качественного состояния и эффективности использования. За 1965-2017 гг. площадь орошения в Туркменистане возросла в 3,3 раза. В годы независимости развитию орошаемого земледелия также уделялось большое